

בו כבסולם, ועלייה זו ודאי אסורה,

ואילו העצים, אסורים בהנאה, אף אם הובאו מעצים אחרים, כשם שהם אסורים לגבי הקדש. והטעם שאסרו חכמים לקחת מן העצים, מפני שחששו שמא יבא להחליף ולהתיר לעצמו ליקח מן עצי האשרה עצמה. ולא מדובר בקן שנבנה מעצי האשירה, שהוא אסור בהחלט, כיון שלא נתבטל במפורש, אלא נשתברה מאליה.

ומסיקה הגמרא: **אמר ליה רבי יעקב לרבי ירמיה: אפרוחים, כאן וכאן, בהקדש ובאשירה, מותרים בהנאה, הואיל ויש בהם רוח חיים, ואין צריכים לאמם [לאילן] (499)** אלא, שלא יקחם בידו, ויתיזם בקנם (500),

ואם בא ליקח **ביצים, כאן וכאן**, בהקדש ובאשירה, **אסורין**, כשם שאסרו חכמים ליהנות מהקן עצמו, כמבואר.

להוכיח מהמשנה ש"עבודת כוכבים שנשתברה מאליה, מותרת".

ומוסיפים התוס': הטעם למה בהקדש מתייחס התנא לעצים, למרות שיש לו חידוש דין גם באפרוחים, ואילו באשירה מתייחס לאפרוחים, למרות שיש לו חידוש דין גם בעצים, הוא כי בהקדש, רצה לסיים: "ולא מועלין", ובאשירה לא שייך לומר סיום זה, כמובן. ואילו באשירה רצה לחדש, שלמרות שעבודה זרה הוא דבר מאוס מאוד, מכל מקום, מותר ליהנות מהאפרוחים.

499. המיוחס לרש"י.

500. הקשו הראב"ד והריטב"א [עבודה זרה שם], למה התירו להנות מהאפרוחים לכתחילה, ומאי שנא משוכך ונתמלאו יונים ששינינו במשנה [יג א] שאין מועלין במה שבתוכם, ומשמע שעל כל פנים אסורים בהנאה [עיין הערה 495]? ותירצו: שוכך שונה מאילן. כי בשוכך, גם בהדיוט שקיננו יוני הפקר בשוככו, הרי קנה אותם [מפני דרכי שלום, כמבואר בגיטין]. הילכך: אסורים בהנאה, שלא יהא כח הקדש גרוע מכח הדיוט, אבל אפרוחין שקננו באילן של הדיוט לא קנאן ומותר לקחתם. הילכך אפילו בהקדש לא אסרום. והראב"ד מוסיף: אילן, חצר

אינם דומין, ובקל יוכל להבחין בין עצים המותרים לעצים האסורים. אלא, מטעם אחר, מפני שחששו חכמים, שמא, אם נתירו לוקח מעצים אלו, יבוא להקל לעצמו ויקח מעצי האיסור.

ג. בא ליקח את האפרוחין, בין בהקדש ובין באשירה: יתיז בקנה דוקא, ולא יקח בידו. והטעם: כיון שצריך להיזהר בלקיחת האפרוחים, חששו חכמים, שמא יעלה על האילן, ודבר זה ודאי אסור גם באשירה וגם בהקדש, ליהנות מהעץ.

ד. האפרוחים עצמם מותרים בהנאה, בין של הקדש ובין של אשירה. כיון שהם חיים ואינם צריכים לאמם. כמו שיבואר.

ביאור המשנה: הקן שבראש אילן של הקדש, לא נהנין, מהעצים, אף כשהם מאילנות אחרים, מחשש הנ"ל, ולא מועלין, כי אינו רק חשש מדרבנן. [והמשנה אינה מדברת ברישא מלקיחת האפרוחים. ואם בא לקחת האפרוחים, יתיז בקנה, ככסיפא].

באשירה. אם בא לקחת את האפרוחים, יתיז בקנה, ולא יקח בידים, שמא יעלה באילן. [והמשנה אינה מדברת בכסיפא מלקיחה העצים. ואם בא לקחת את העצים, אסור, ככרישא].

וכיון שאפשר להעמיד את המשנה בלי להכריח שמדובר בעצי האילן עצמו, על כן, אין